

ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

у периоду од 2015. до 2019. године

* ОПШТИНА ПРЕШЕВО *

УВОД

Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се догодиле у периоду од 2015. до 2019. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2019. године.

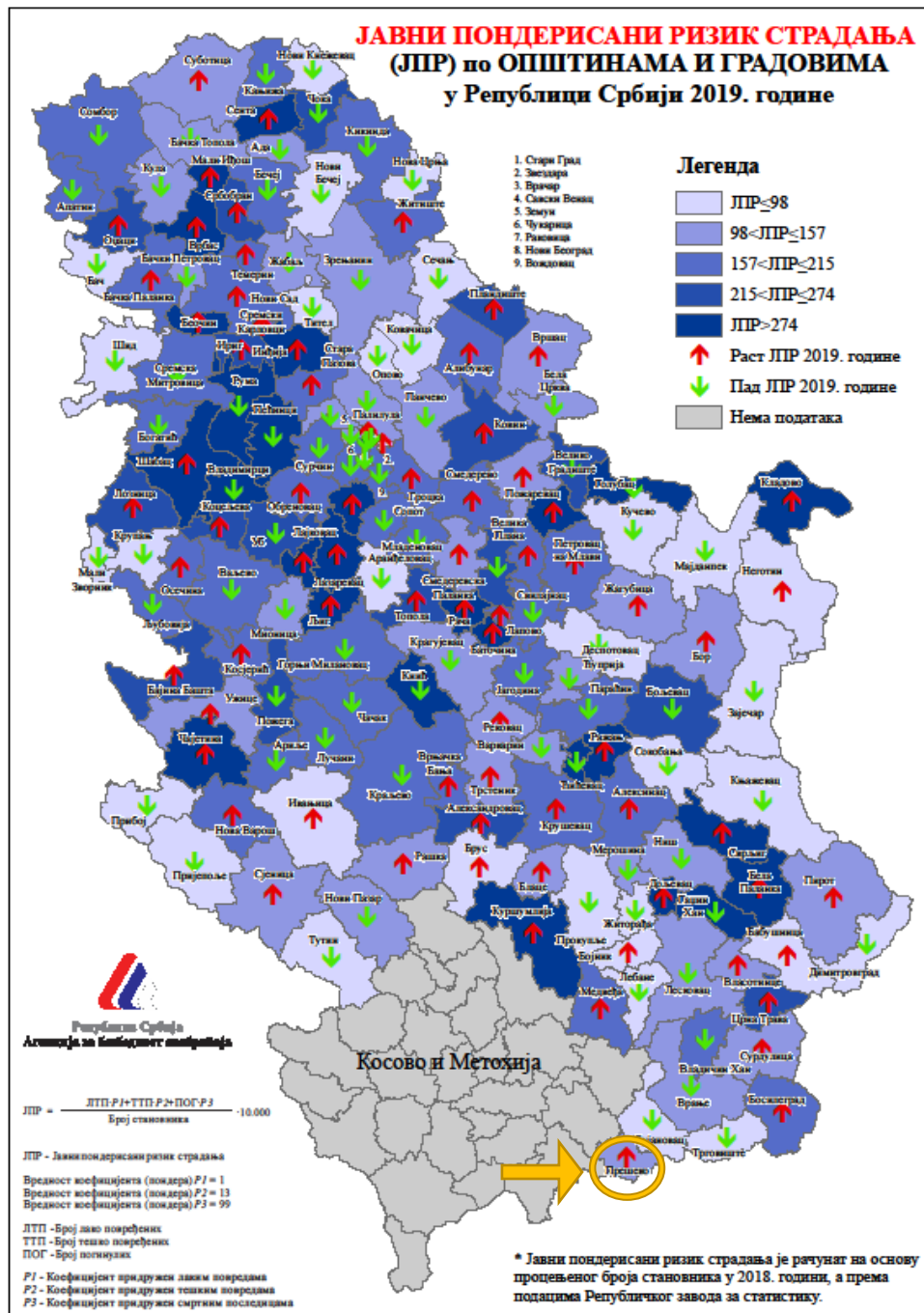
Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији општине Прешево. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2015-2019. година) када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији општине Прешево. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учешћа, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја за територију општине Прешево.

Осим горе поменутих анализа, Извештај садржи и податке о тренутном стању безбедности саобраћаја на територији општине Прешево, у односу на циљеве дефинисане Националном стратегијом безбедности саобраћаја (за период 2015-2020. година).

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требало да буду смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјеката на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

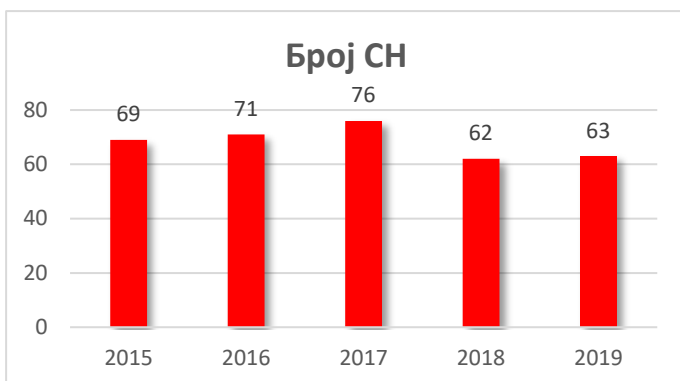
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама можете се користити и јавно доступном апликацијом „**БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**“, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <http://www.abs.gov.rs/sr/analyze-i-istravanje/baza-podataka> или директно преко линка <http://195.222.99.60/ibbsPublic/>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2019. ГОДИНЕ

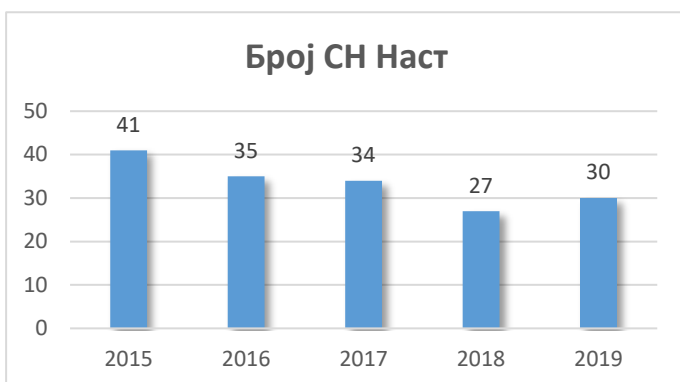

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2019. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2019. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за општину Прешево припада класи **ниске вредности ризика**, при чему је у 2019. години дошло до **повећања** јавног пондерисаног ризика у односу на 2018. годину.

2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА, ПЕРИОД 2015-2019. ГОДИНА

- Укупан број регистрованих саобраћајних незгода, у периоду 2015-2019. године, је: **341.**

- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима, у периоду 2015-2019. године, је: **167.**

- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама, у периоду 2015-2019. године, је: **5.**

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама, у периоду 2015-2019. године, је: **272.**

3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, ПЕРИОД 2015-2019. ГОДИНА

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА

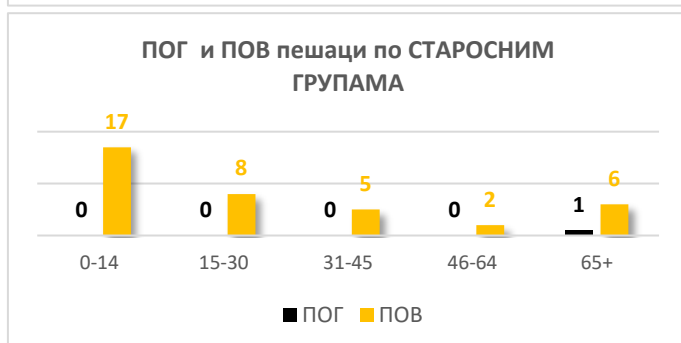
Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим коефицијентима (ПОГх99; ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **возачи и путници у ПА**.

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА **СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА**

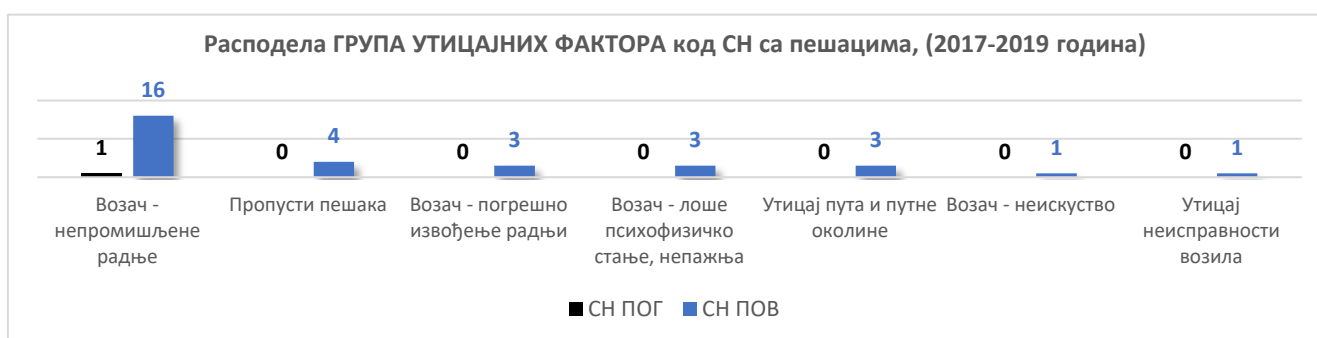
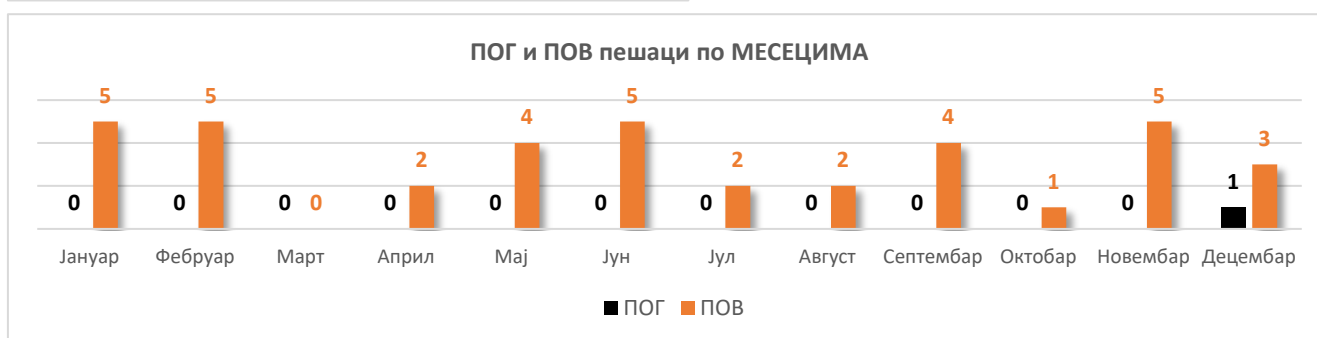

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим коефицијентима (ПОГх99; ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 46-64 година**.

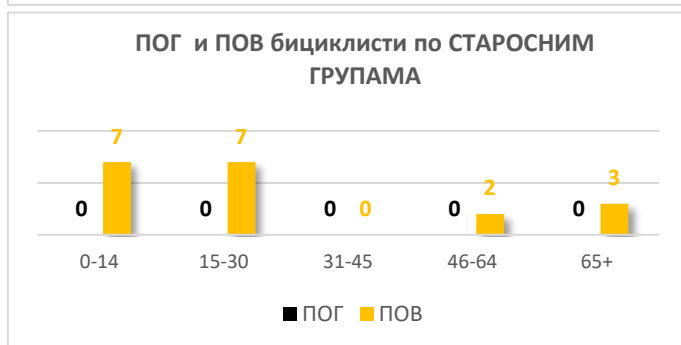
4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

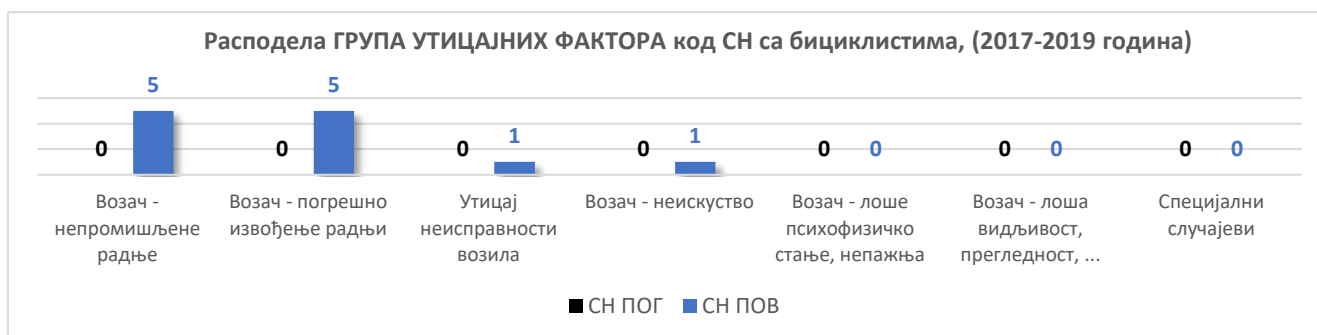
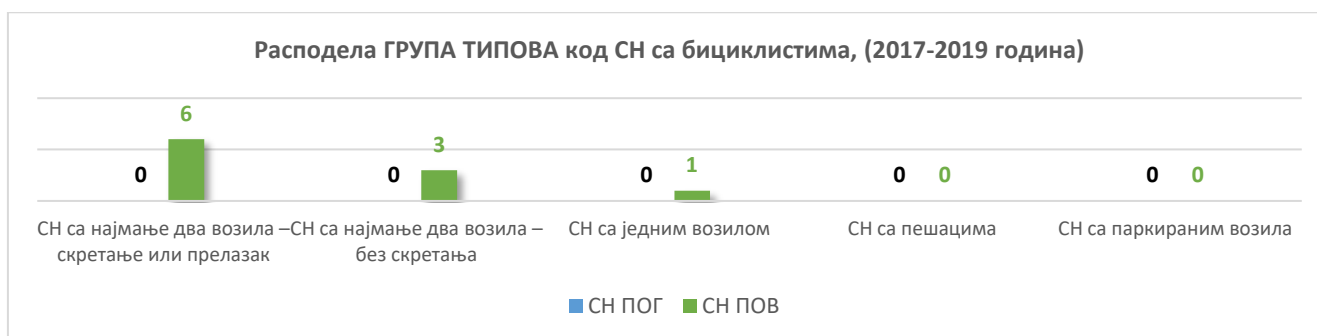
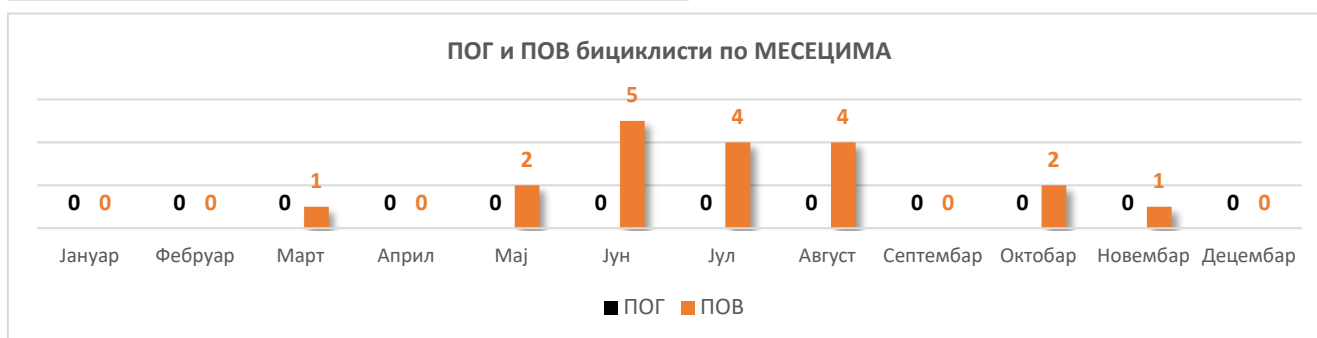
- Број погинулих пешака је 1, што чини 20% погинулих лица у СН (у Србији пешаци чине 25% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је 38, што чини 14% повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 14% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости **0-14 година**.
- Пешаци највише страдају у **јануару, фебруару, јуну и новембру**.
- У периоду од 2017. до 2019.године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са настрадалим пешацима је **Возач - непромишљене радње**.

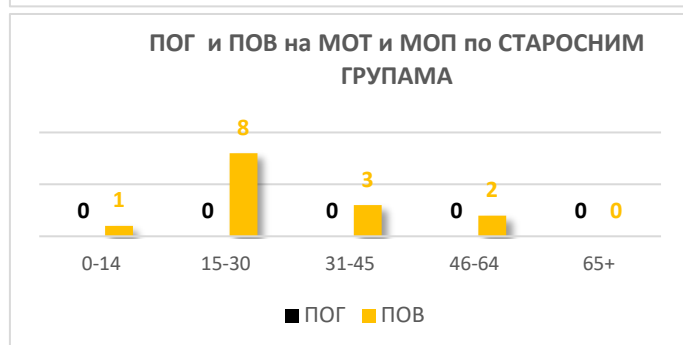
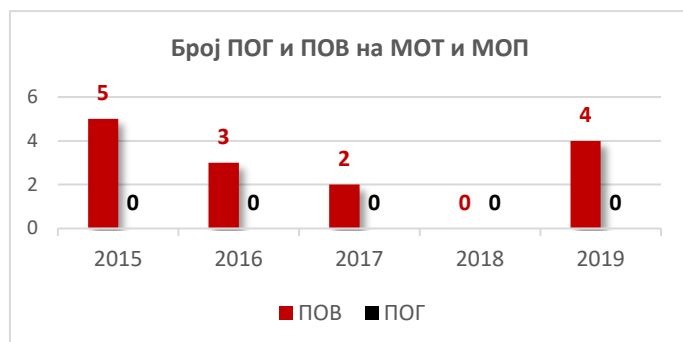
5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

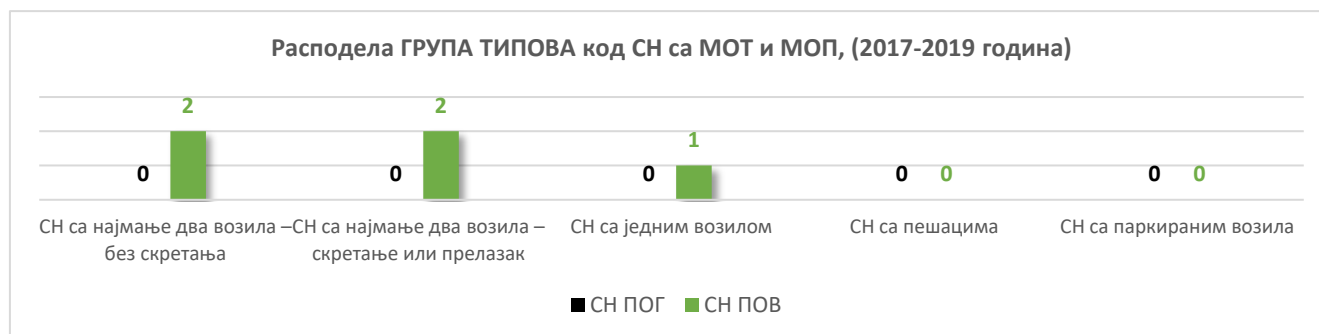
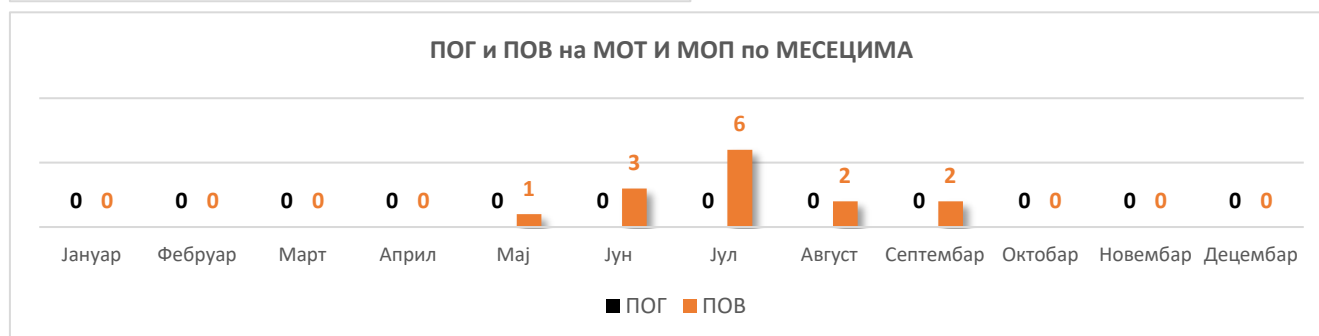
- Није било погинулих бициклиста у СН (у Србији чине 10% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је 19, што чини 7% повређених лица у СН (у Србији чине 7% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости **0-14 и 15-30 година**.
- Бициклисти највише страдају у **јуну**.
- У периоду од 2017. до 2019.године у СН са учешћем **бициклиста** најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак**.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са настрадалим бициклистима је **Возач - непромишљене радње и Возач - погрешно извођење радњи**.

6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

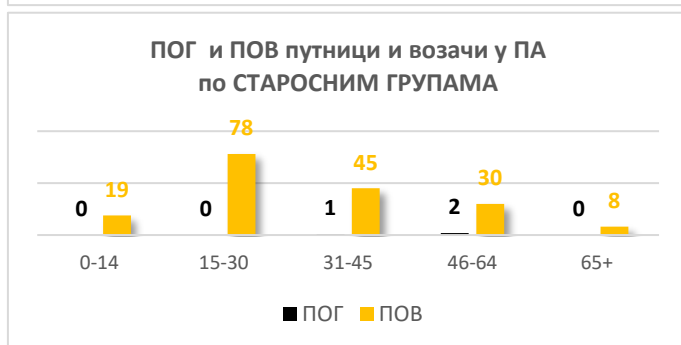

- Није било погинулих возача и путника на мотоциклима и мопедима у СН (у Србији чине 9% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених возача и путника на мотоциклима и мопедима је 14, што чини 5% повређених лица у СН (у Србији чине 7% повређених лица у СН).
- Највише настрадалих лица на МОТ и МОП је међу лицима старости 15-30 година.
- Лица на МОТ и МОП највише страдају у јулу.
- У периоду од 2017. до 2019.године у СН са МОТ и МОП најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – без скретања и СН са најмање два возила – скретање или прелазак.
- У периоду од 2017. до 2019.године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са настрадалим лицима на МОТ и МОП је Возач - непромишљене радње.

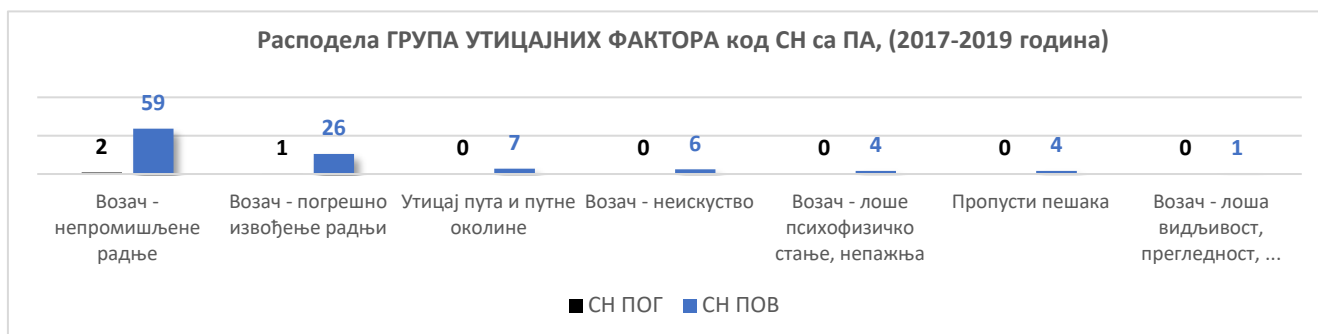
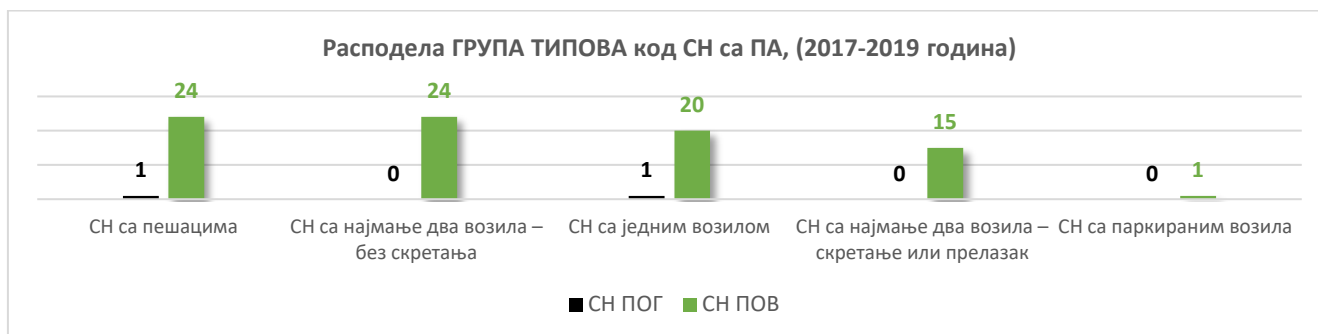
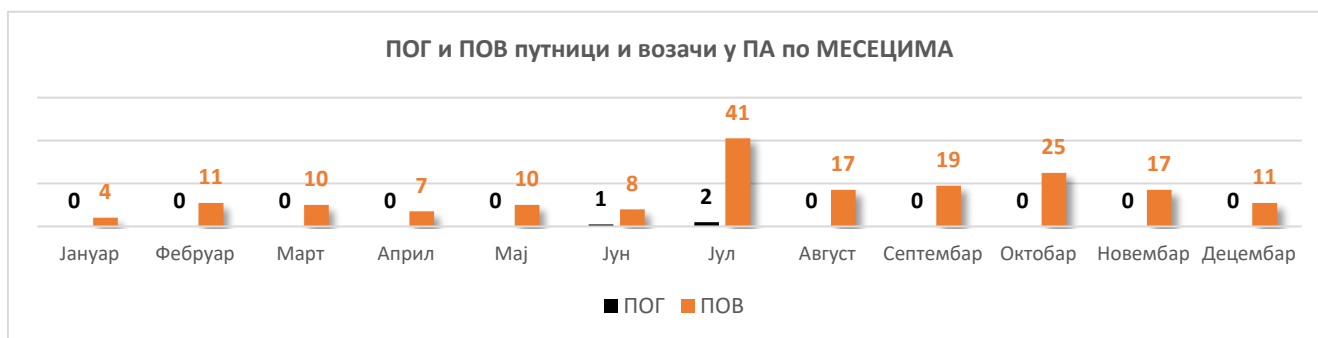

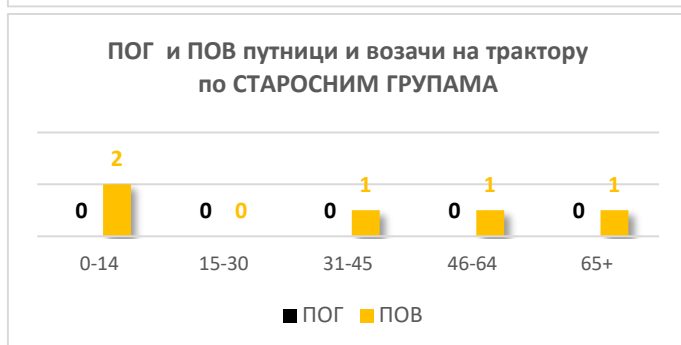
7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

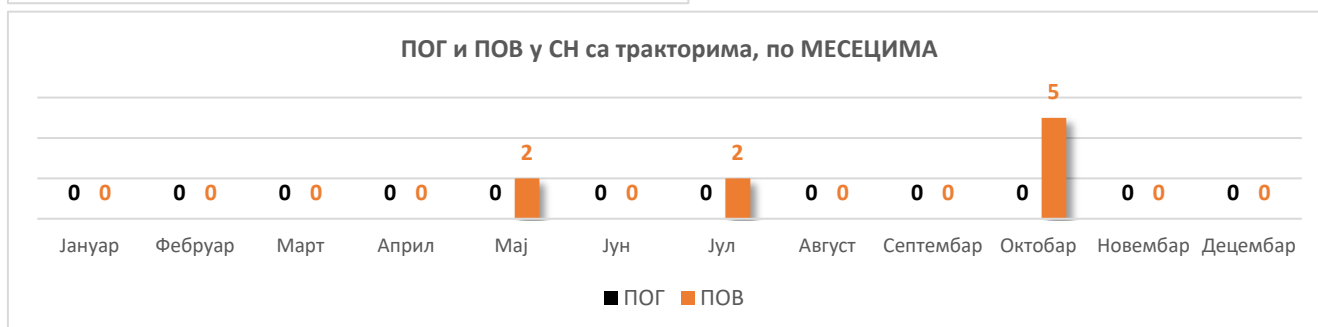
- Број погинулих возача и путника у ПА је 3, што чини 60% погинулих лица у СН (у Србији чине 46% погинулих лица у СН).
- Број повређених возача и путника у ПА је 180, што чини 66% повређених лица у СН (у Србији чине 61% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у ПА је међу лицима старости 15-30 година.
- Возачи и путници у ПА највише страдају у јулу.
- У периоду од 2017. до 2019.године у СН са ПА најчешће је одабрана група типова СН са пешацима.
- У периоду од 2017. до 2019.године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са настрадалим возачима и путницима у ПА је **Возач - непромишљене радње**.

8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

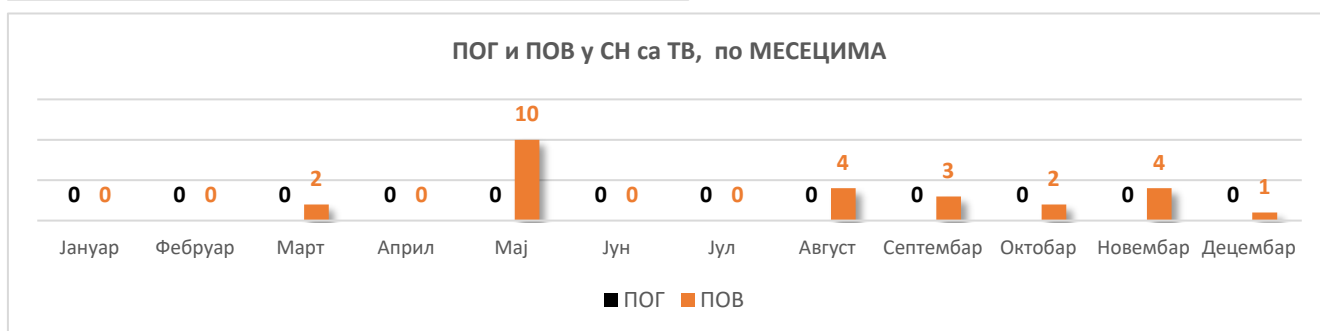
- Није било погинулих лица у саобраћајним незгодама са учешћем трактора (у Србији чине 5% погинулих лица у СН).
- Број повређених лица у СН са тракторима је 9 (у Србији чине 1% повређених у СН).
- Највише настрадалих возача и путника на тракторима је међу лицима старости **0-14 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са тракторима је у **октобру**.

9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

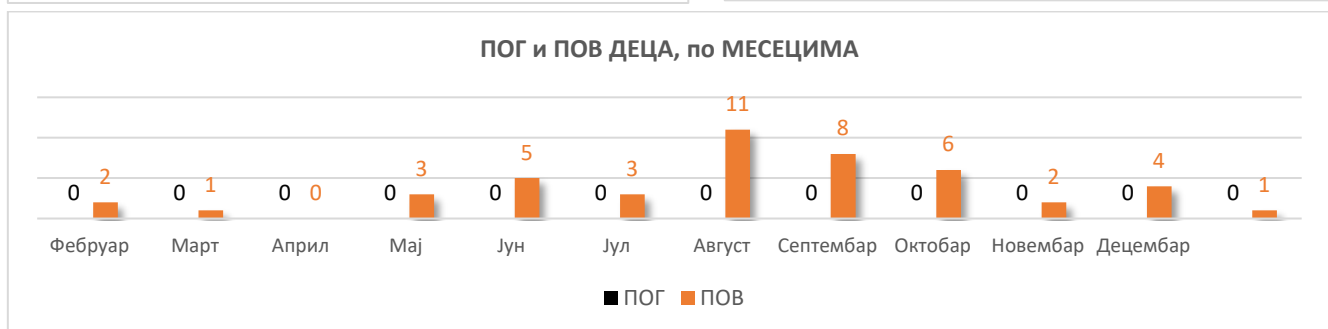
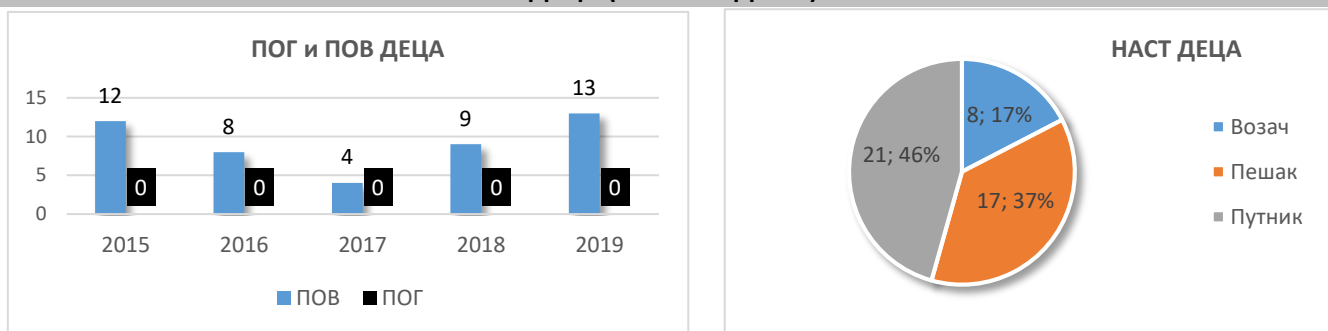

- Није било погинулих лица у СН са учешћем теретних возила (у Србији чине 8% погинулих лица у СН).
- Број повређених лица у СН са теретним возилима је 26 (у Србији чине 4% повређених у СН).
- Највише настрадалих возача и путника у ТВ је међу лицима старости **15-30 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у **мају**.
- У периоду од 2017. до 2019.године код СН са ТВ најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2017. до 2019.године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је **Возач - непромишљене радње**.

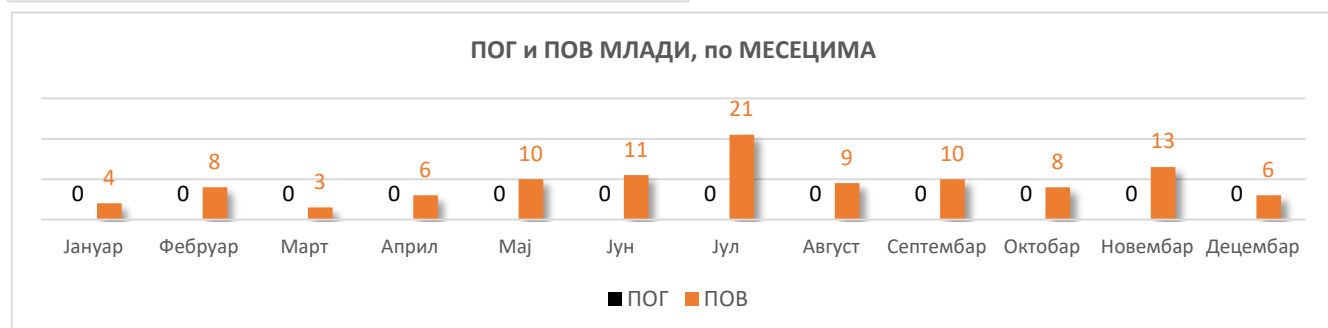
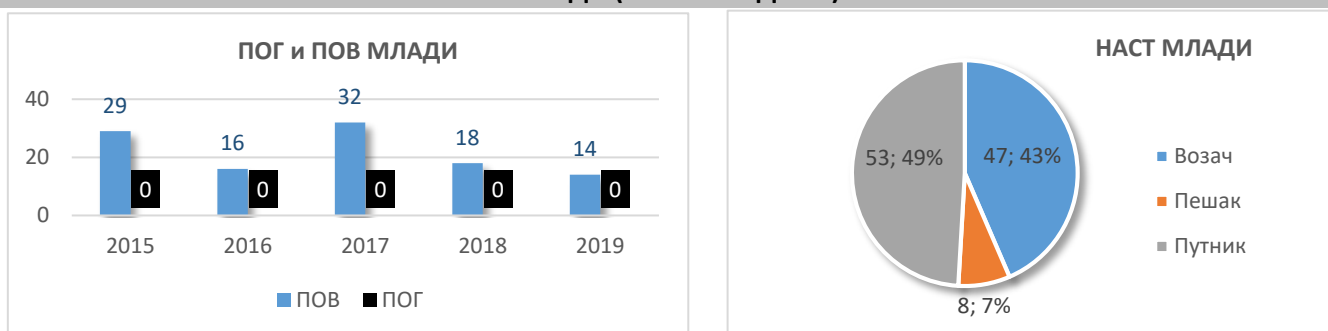
10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА, ПЕРИОД 2015-2019. ГОДИНА

ДЕЦА (0 – 14 ГОДИНА)

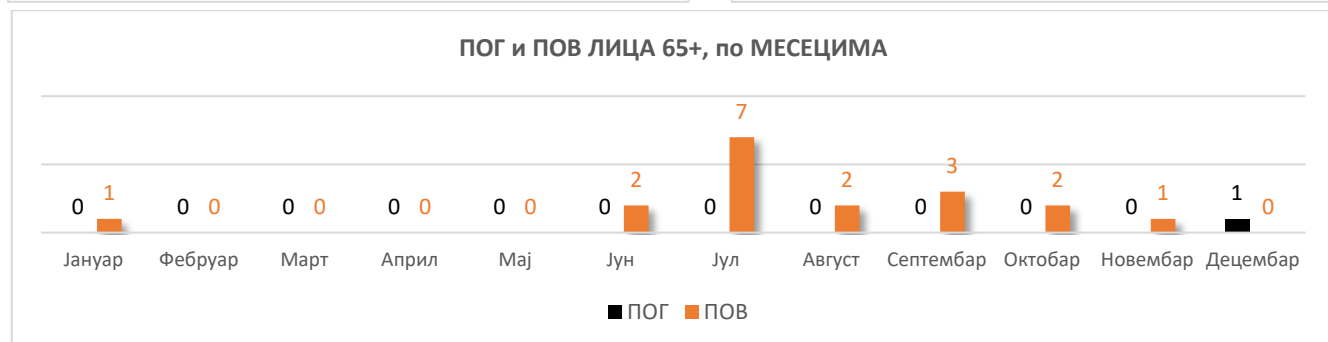
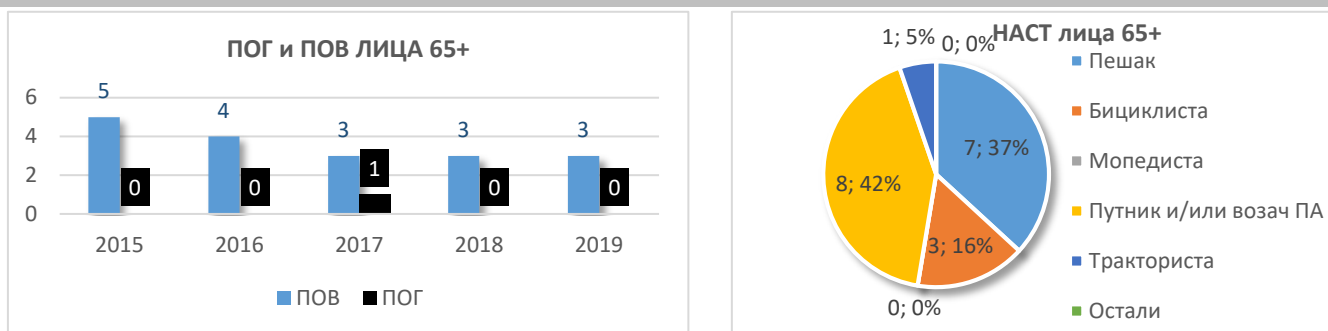
- Број повређене деце у посматраном периоду је 46, док није било погинуле деце.
- Деца путници чине 46%, деца пешаци 37%, а деца возачи 17% од укупног броја настрадале деце.
- Деца највише страдају у јуну.

МЛАДИ (15 – 30 ГОДИНА)

- Није било погинулих младих лица (у Србији чине 19% погинулих лица), док је број повређених младих 109, што чини 40% укупно повређених лица (у Србији чине 31% повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству путника (49%).
- Млади највише страдају у јулу.

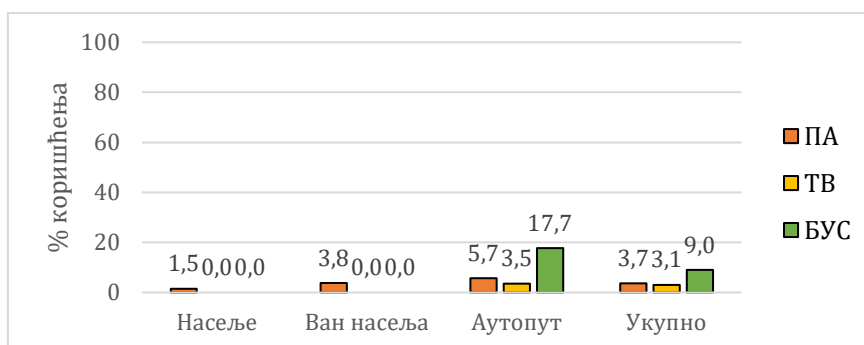
ЛИЦА СТАРОСТИ 65+

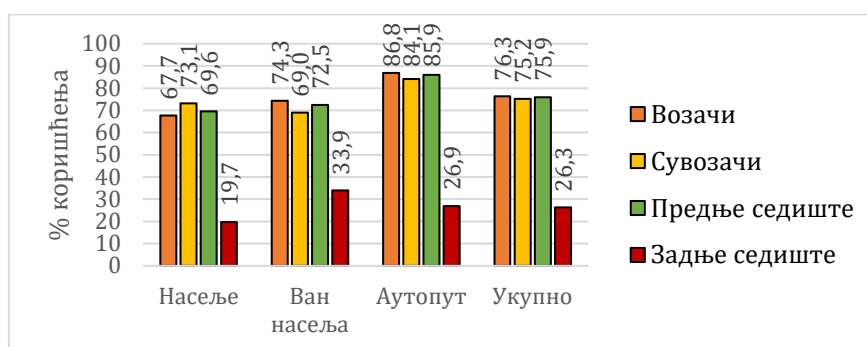
- Број **погинулих старијих лица је 1**, што чини **20%** укупно погинулих лица (у Србији чине 28% погинулих лица), док је број **повређених старијих лица 18**, што чини **7%** укупно повређених лица (у Србији чине 11% повређених лица).
- Старија лица у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА** (42%).
- Старији највише страдају у **јулу**.

11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2019. ГОДИНУ ЗА ОПШТИНУ ПРЕШЕВО

Коришћење мобилних телефона у насељу и ван насеља, у Прешевоу евидентирано је само код возача путничких аутомобила, респективно 1,5% и 3,8%. На аутопуту у Прешевоу 5,7% возача путничких аутомобила; 3,5% возача теретних возила и 17,7% возача аутобуса користи мобилни телефон, Дијаграм бр. 11.1.

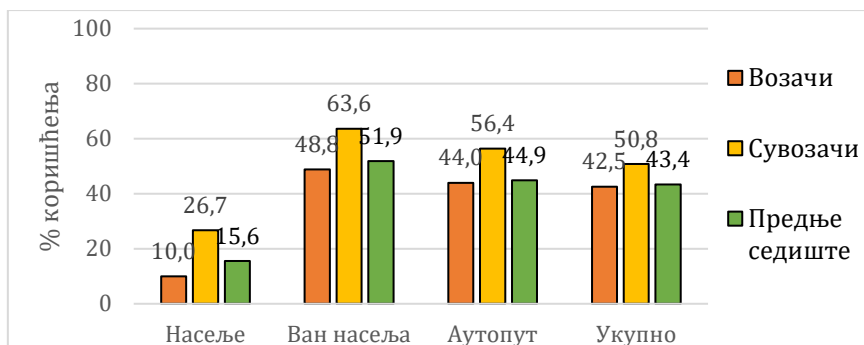

Дијаграм бр. 11.1. Употреба мобилних телефона возача према категорији возила у општини Прешево

Дијаграм бр. 11.2. Употреба појаса у путничким аутомобилима и доставним возилима до 3,5т у општини Прешево

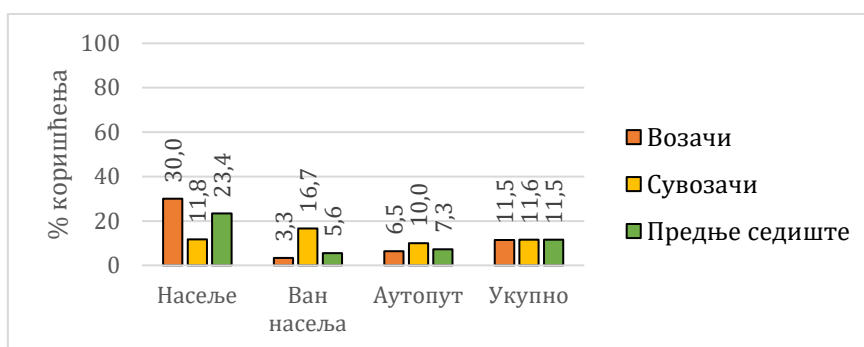
Резултати истраживања на територији општине Прешево, највећа употреба сигурносног појаса евидентирана је на аутопуту, следе саобраћајнице ван насеља, док је најмања у насељу. Вредности индикатора за возаче и сувозаче не разликују се значајно. На аутопуту употреба појаса на предњем седишту износи 85,9%; ван насеља 72,5%, а у насељу 69,6%. На задњем седишту највећа вредност индикатора коришћења појаса је ван насеља (33,9%), следи аутопут (26,9%), док су најмање вредности индикатора у насељу (19,7%), Дијаграм бр. 11.2.

Дијаграм бр. 11.3. Употреба појаса у возилима преко 3,5т у општини Прешево

Употреба сигурносног појаса на предњем седишту у теретним возилима на територији општине Прешево у насељу износи 10%; ван насеља 48,8%, а на аутопуту 44%. Коришћење појаса сувозача у теретним возилима ван насеља износи 63,6%; на аутопуту 56,4%, а у насељу 26,7%, Дијаграм бр. 11.3.

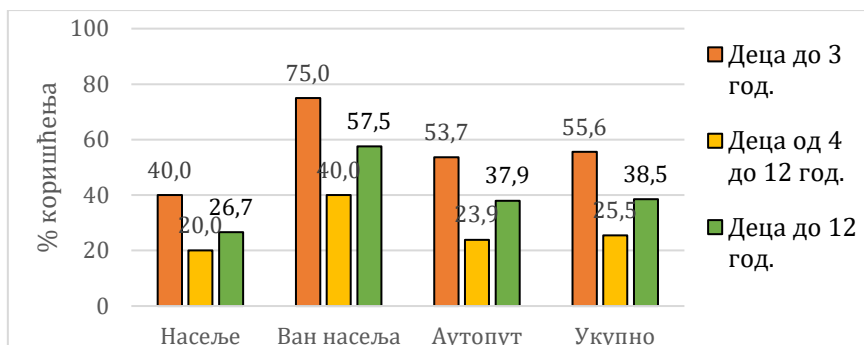
Употреба сигурносног појаса возача аутобуса у општини Прешево просечно износи 11,5%, а код сувозача 11,6%. У насељу употреба појаса износи 30% код возача аутобуса и 11,8% код сувозача; ван насеља 3,3% код возача и 16,7% код сувозача, а на аутопуту 6,5% код возача и 10% код сувозача, Дијаграм бр. 11.4.

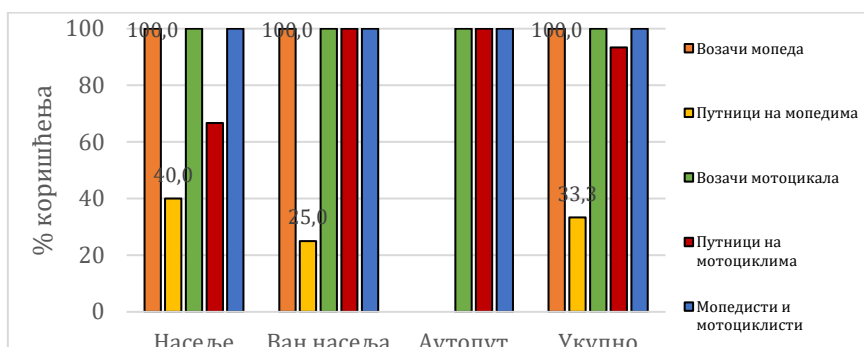
Дијаграм бр. 11.4. Употреба сигурносног појаса у аутобусима у општини Прешево

Употреба заштитних система у општини Прешево, значајно је већа за децу до 3 године у односу на децу од 4 до 12 година: за насеље, респективно 40% и 20%; ван насеља, респективно 75% и 40%. На аутопуту вредност индикатора за децу до 3 године износи 53,7%, а за децу од 4 до 12 година 23,9%, Дијаграм бр. 11.5.

Евидентирани возачи двоточкаша на свим категоријама саобраћајница у Прешеву су користили заштитну кацигу. Сви евидентирани путници на мотоциклима на саобраћајницама ван насеља и на аутопуту су користили заштитну кацигу, док у насељу вредност индикатора износи 66,7%. Коришћење заштитне кациге путника на мопедима просечно износи 33,3%, при чему је већа вредност индикатора у насељу (40%), Дијаграм бр. 11.6.

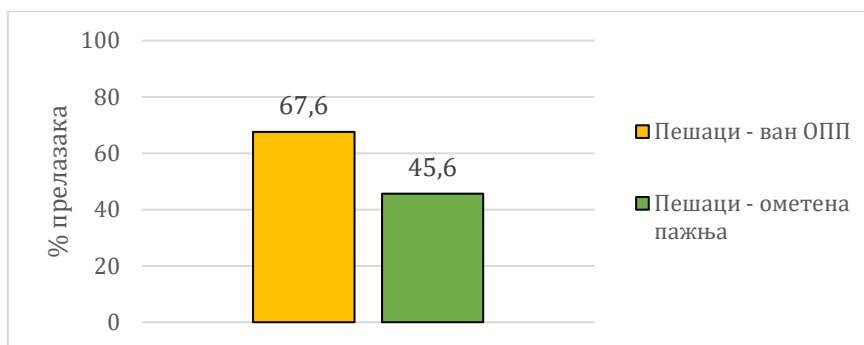

Дијаграм бр. 11.5. Употреба заштитних система за децу у општини Прешево

Дијаграм бр. 11.6. Употреба заштитних кацига у општини Прешево

Истраживања понашања пешака на територији општине Прешево показала су да висок проценат пешака прелази коловоз ван пешачког прелаза (67,6%). 45,6% пешака на територији општине Прешево има ометену пажњу током преласка коловоза на пешачки прелаз, Дијаграм бр. 11.7.

Дијаграм бр. 11.7. Понашање пешака у општини Прешево

Основни циљеви безбедности саобраћаја општине Прешево у складу са националном Стратегијом безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије, за период од 2015. до 2020. године

		ПОГ	ТПП	ПОГ ДЕЦА	ТПП ДЕЦА
РЕПЕРНО СТАЊЕ	2011. год.	2	6	1	1
ТРЕНУТНО СТАЊЕ	2019. год.	1	14	0	5
ЦИЉ	2020. год.	max 1	max 3	0	0

Најважније чињенице о стању безбедности саобраћаја на територији општине
Прешево, у периоду од 2015. до 2019. године

- Догодило се укупно 341 саобраћајних незгода, од којих је 167 саобраћајних незгода са настрадалим лицима.
- У саобраћајним незгодама погинуло је 5 лица, док је теже и лакше повређено 272 лица.
- Није успостављен опадајући тренд броја погинулих и повређених лица.
- Укупан број погинулих пешака је 1, што чини 20% од укупног броја погинулих лица у СН.
- Није било погинулих бициклиста у СН.
- Није било погинулих возача и путника на мотоциклима и мопедима у СН.
- Погинуло је 3 возача и путника у ПА, што чини 60% од укупног броја погинулих лица у СН.
- Није било погинулих лица у саобраћајним незгодама са учешћем трактора.
- Није било погинулих лица у СН са учешћем теретних возила.
- У посматраном периоду број повређене деце је 46, док није било погинуле деце. Деца су највише страдала у својству путника (46%).
- Није било погинулих младих лица. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству путника (49%).
- Број погинулих старијих лица је 1, што чини 20% од укупног броја погинулих лица. Старија лица у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству путника и/или возача ПА (42%).
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода „СН са пешацима, СН са једним возилом“.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у јулу.

Најзначајнији носиоци активности у безбедности саобраћаја у локалној самоуправи

- **Тело за координацију послова безбедности саобраћаја на локалном нивоу** (Савет, Комисија, и сл.). Координира пословима осталих субјеката у овој области и управља безбедношћу саобраћаја на територији локалне самоуправе.
- **Образовно-васпитне установе** (предшколске установе, основне и средње школе). Представљају један од најзначајнијих субјеката који доприноси унапређењу знања, ставова, вештина и понашања учесника у саобраћају.
- **Саобраћајна полиција**. Има значајну функцију у безбедности саобраћаја, пре свега као орган који врши непосредан надзор и принуду према учесницима у саобраћају, и који евидентира податке о саобраћајним незгодама.
- **Управљач пута на локалном нивоу**. Одговоран за безбедно и несметано одвијање саобраћаја на путевима којима управља.
- **Орган надлежан за послове саобраћаја на локалном нивоу**. Надлежан за техничко регулисање саобраћаја.
- **Здравствене установе**. Учествују у сталном праћењу здравственог стања возача, врше збрињавање и лечење повређених у саобраћајним незгодама.
- **Медији**. Имају важну улогу у промени свести и понашања учесника у саобраћају и у креирању јавног мњења.
- **Ауто школе**. Одговорне за квалитетну обуку нових возача за безбедно и правилно учешће у саобраћају,
- **Технички прегледи возила**. Одговорни за квалитет контроле техничке исправности возила.
- **и др.**